

Átszervezésnél és kinevezés módosításánál követendő eljárás kormánytisztviselő és ügykezelő esetében

Az átszervezés fogalmát sem a Nemzeti Adó és Vámhivatalról szóló 2010. évi CXXII. törvény (a továbbiakban NAV tv.), sem a kormánytisztviselőkre és ügykezelőkre vonatkozó, a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) nem határozza meg.

Az átszervezés megvalósulását a bírói gyakorlat a foglalkoztatott és nem a munkáltató oldaláról vizsgálja, vagyis átszervezés feltétele a beosztás lényeges tartalmának a változása, amelyhez képest nem lényeges a munkáltató szervezeti felépítésében való módosulás.

Az átszervezés fogalmának tisztázása azért jelentős kérdés, mert átszervezés esetében a NAV, mint munkáltató jogosítványai szélesebbek a foglalkoztatottak jogviszonyának módosítására, mint átszervezés hiányában, általános esetben.

A NAV tv. 18/B. § (1) bekezdése alapján az a főszabály, hogy **a kinevezést módosítani csak a munkáltató és az érintett közös megegyezésével lehet. Ezen főszabály alól viszont sajnos számos kivétel van**, amelyek megkérdőjelezzik, hogy egyáltalán lehet-e főszabályként tekinteni az elsődleges rendelkezésre.

Ugyanakkor garanciális szabályként rögzíti a törvény, hogy **a kinevezést abban az esetben módosíthatja a munkáltató az érintett beleegyezése nélkül, ha az az érintettre nézve – különösen egészségi állapotára vagy családi körülményeire tekintettel – aránytalan sérelemmel nem jár** [18/B. § (6) bekezdés].

Az alábbiakban a jogviszony módosításával kapcsolatos leglényegesebb szabályokat ismertetjük.

Nem kell a kormánytisztviselő, vagy ügykezelő beleegyezése:

- **munkavégzési helyének kizárólag a település területén belüli megváltoztatásakor** [18/B. § (2) bekezdés c) pont], **feltéve**, hogy az új munkavégzési hely és a lakóhely között – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje naponta a két órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő érintett esetében a másfél órát nem haladja meg [18/B. § (4) bekezdés].
- **azonos besorolású más munkakörbe helyezéskor** [18/B. § (2) bekezdés d) pont], **feltéve**, hogy az új munkakör feleljen meg az érintett iskolai végzettségének, szakképzettségének vagy szakképesítésének és szakmai tapasztalatának, alkalmasságának is [18/B. § (5) bekezdés].

Felmerülhet a kérdés, hogy mi a teendő abban az esetben, ha a fenti feltételek (iskolai végzettség, szakképzettség, szakképesítés, és tapasztalat, alkalmasság) fennállása vitás. A tapasztalat kivételével az egyéb feltételek objektívnek mondhatók, ezért a tapasztalat megléte lehet bizonytalan, különösen ha olyan munkakörbe történik az áthelyezés, amellyel az érintett hosszú ideje nem foglalkozott.

A kormánytisztviselő, vagy ügykezelő peres eljárásban vitathatja a más munkakörbe helyezés jogszerűségét arra hivatkozva például, hogy nem rendelkezik az új

munkakörének ellátására tapasztalattal. Ha a bíróság a keresetnek helyt ad, a szolgálati viszony módosító kinevezést hatályon kívül helyezi.

- a NAV más szervéhez történő belső áthelyezéséhez, szervezeti egység váltásához, vagy alacsonyabb besorolású munkakörbe helyezéséhez, kormánytisztviselő tekintetében a munkavégzési hely kizárólag a település területén belüli megváltoztatása mellett, ha az érintett minősítése – az általa betöltött munkakör alapján – „átlag alatti” fokozatú **[18/B. § (2) bekezdés e) pont]**. A **munkavégzési hely megváltoztatásának további feltétele**, hogy az új munkavégzési hely és a lakóhely között – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje naponta a két órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő érintett esetében a másfél órát nem haladja meg [18/B. § (4) bekezdés].
Hangsúlyozandó, hogy ezen módosítások feltétele az érintett kevésbé átlag alatti minősítése; másrészt a munkavégzési hely településen belüli megváltoztatására ügykezelő esetében nincs mód ezen jogszabályi rendelkezés alapján.
- **átszervezés és létszámcsökkentés esetén a jogviszony módosításához**, a jogviszony jellegének változatlanul hagyása mellett, **feltéve**, hogy a munkavégzési hely kizárólag a település határán belül változtatható meg. A kormánytisztviselő jogviszonya nem változhat ügykezelőire, vagy hivatásos szolgálati viszonyra; illetőleg az ügykezelő jogviszonya sem módosulhat kormánytisztviselőire, vagy hivatásos szolgálati viszonyra, de más változtatásnak nincs törvényes akadálya **[18/B. § (2) bekezdés (f) pont]**.
- **a kinevezési okirat szerinti szervezeti egység megváltoztatása esetén, amennyiben** a munkáltató személye nem változik meg, és **a munkavégzési hely legfeljebb a település területén belül változik meg [18/B. § (2) bekezdés (g) pont]** **feltéve**, hogy az új munkavégzési hely és a lakóhely között – tömegközlekedési eszközzel – történő oda- és visszautazás ideje naponta a két órát, illetve tíz éven aluli gyermeket nevelő érintett esetében a másfél órát nem haladja meg [18/B. § (4) bekezdés].

A kormánytisztviselő vagy ügykezelő a **jogviszonya módosításáról szóló irat közlésétől számított 5 munkanapon belül írásban benyújtott kérelmére a jogviszonyát a NAV köteles felmentéssel megszüntetni**. Ha tehát az érintett a szolgálati viszonya módosítását nem kívánja, a megváltozott feltételek, körülmények mellett a szolgálati viszonyát nem kívánja fenntartani, akkor 5 munkanapon belül kérheti a felmentését, amelyet a NAV köteles teljesíteni. A felmentett kormánytisztviselő, ügykezelő felmentési időre és legalább három éves szolgálati viszony esetében végkielégítésre jogosult [18/B. § (7) bekezdés].

A kinevezés egyoldalú módosításával szemben közvetlenül a bíróságra benyújtandó keresetnek van helye. A keresetet a kinevezés-módosításról szóló irat kézbesítésétől számított **30 napon belül** kell a bíróságra benyújtani, és fontos, hogy e határidő jogvesztő, amely azt jelenti, hogy a határidő esetleges elmulasztása esetén a bíróság nem vizsgálja

érdemben a kinevezés-módosítás jogszerűségét, hanem a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítja vagy megszünteti a pert.

A szolgálati viszony módosítását lehet vitatni arra hivatkozással, hogy az érintett méltányos érdekei, különösen egészségi állapotára vagy családi körülményeire tekintettel aránytalan sérelemmel jár. Ha az érintett a szolgálati viszonya sérelmes módosítása ellenére nem kívánja felszámolni a jogviszonyát, vagyis nem nyújt be kérelmet 5 munkanapon belül felmentésére vonatkozóan, azonban méltányos érdekeit sértőnek tartja a szolgálati viszony módosítását, 30 napon belül keresetet nyújthat be a bíróságra. Ha a bíróság helyt ad a keresetnek, vagyis az eset összes körülménye alapján úgy értékeli, hogy a szolgálati viszony módosítása az érintettre vonatkozóan aránytalan sérelemmel jár, akkor a kinevezés-módosítást hatályon kívül helyezi. Hangsúlyozandó, hogy nem pusztán az egészségi állapotra vagy családi körülményekre lehet hivatkozni, mert a törvény példálózó jelleggel emeli ki ezeket, de e mellett más méltányolandó körülményre is lehet hivatkozni [18/B. § (6) bekezdés].